

ZÂHİRÎ VE BATINÎ İLİM (2)

(...dünden devam)

Mutasavvıflarca irfan, en üstün ilimdir. İrfan sahipleri, Allah'ın Resûlünün ilmine varis olmuşlardır. Zira o da bilgisini okumak suretiyle değil, vahiy ve ilham yoluyla almıştı. Kitaptan okuyup öğrenen onun varisi olamaz. İlmi, onun ilmi cinsinden olan, onun varisidir. Onlar, biz ilmimizi ölmüş, ölmüşten almıyoruz; diri, diriden alıyoruz diyorlar. "Falandan öğrendim. Falan nerede? Öldü" şeklindeki ifade ile ölen kimseden ilim almayı değil, doğrudan doğruya diri olan Allah'tan ilim almayı gaye biliyorlar.

Sufîlere göre batınî (ledünnî) ilme vakıf olanlar, gaybe muttali olurlar. Onların bu ittilaı, "Ğaybi Allah'tan başka kimse bilmez" hükmüne aykırı değildir. Çünkü onlar bu ğaybi kendi beşerî vücutlarıyla değil, beşerî vücuttan geçip Hakk'ın sıfatlarını kazanarak bilirler. Bu halde kendileriyle değil, Allah ile diriler. Allah'ın gözüyle görür, bilirler. Allah'ta yaşadıkları zaman Allah, kendi sıfatlarını onlara emanet eder, O'nun gözüyle bakarlar. O'nun gözüyle bakana da uzaklık, yakınlık bir olur, duvarlar perde olmaz. Bir hadiste:

"Mü'minin ferasetinden sakının, çünkü o, Allah'ın nuruyla bakar" (Bu hadise Tirmizî, Garip diyor. Taberânî, hasen senedle zikretmiştir (Keşfu'l-Hafâ)) deniyor.

"Bunda mütevessimler için ibretler vardır" (Hicr: 75) âyeti de bu manayı taşıyor. Ebu'd-Derdâ şöyle dermiş: "Mü'min, ğaybe ince bir perde arkasından bakar" (Kutu'l-Kulûb: 1/118)

Bazı kimselerin, istikbale dair bazı olayları ruhî bir takım kabiliyetlerle basiret gözüyle görüp bileceği bir gerçektir. Ancak bu, ğaybi bilmek sayılmaz. Sadece Allah'ın, herhangi bir kuluna ikram olarak bazı olayların üstünden ğayb perdesini bir parça aralamasıdır. Peygamberimizin, yıllar sonra çıkacak bazı hâdiseleri haber verdiği sahih hadislerle sabittir. Bu gibi şeyler peygamberden çıkarsa mu'cize, ümmetinden çıkarsa keramet olur. Evliyanın kerameti inkâr edilemez. Allah, seçtiği, sevdiği kullarına bazı olayları bildirir; onlar da Allah'ın bu lütfuyla bilirler.

Kaldı ki ğaybi derecelere ayırmak gerekir. Ğaybin en derin noktasını ne bir peygamber, ne de veli bilemez. Kadir suresinin tefsîri üzerine gelen hadislerle Cenabı Hakk'ın, bir senelik olayları Kadir gecesinde meleklerle verip en yakın göğ'e indirdiği ifade edilir. Demek ki, ezeli kaderin vukua çıkma, tezahür etme zamanı yaklaştıkça o hâdise ğayb hazinesinden yavaş yavaş ayrılıp insanın kavrayış ufkuna, dünya semasına doğru gelmektedir. Denizin tâ dibindeki bir cisim görülmez ama dipten ayrılıp yüzeye doğru gelen cisim, yüzeye yaklaşıncı kuvvetli gözler tarafından görülür. İşte ğaybin derinliklerinden ayrılıp şehadet âlemine doğru yaklaşan olayları da basiret gözü açık olan bazı keşif erbabı görebilir.

(devamı yarın..)